

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

DUBEN 2022

PRÁZDNINY S VLKY

že jsme byli všichni v bezpečí, v nejednom z nás už jen samotné vytí vyvolalo takové zvláštní šimrání a napětí. Návštěva vlčího výběhu určitě stojí za to! Doufáme, že se za rok či dva opět vydáme na Šumavu a nasbíráme zážitky nejen z pozorování vlků, ale i ze sbírání dalších kilometrů na běžkách.

*Kristýna Beránková-Kvíky,
TOM Dakoti, Česká Lípa*

Jarní prázdniny Dakoti rádi tráví na sněhu a Filipova Huť v srdci Šumavy k tomu přímo vybízí. Velcí i malí Dakoti tak po tříleté pauze sbalili běžky a vyrazili na týden plný zážitků. Místo už jsme párkrát navštívili, a tak se hned po příjezdu nedočkavci obuli do běžek a vyjeli na první projíždku. Nejen díky ní na konci týdne ti největší borci mohli být pyšní na konečnou sumu kilometrů, kterou za těch pár dní urazili. Sto kilometrů v tak krátkém čase? Ti snad na těch běžkách i spali. Ne-spali! Ale makali jak diví, mnohdy jim ani běžkami trénované vedení nestačilo.

Starší Dakoti vědí, že nedaleko chalupy se v malé obci Srní nachází vlčí výběh. Už od příjezdu se vlci stali velkým tématem. V polovině týdne jsme konečně svolili a dětskou radost ukojili. Jelo se za vlky. Napětí viselo ve vzduchu po celou cestu, jiskřičky svítily v očích malým i velkým už při čtení úvodních cedulí a z divokých indiánů se najednou staly šeptající bytosti překypující otázkami na vlčí život.

Na samotném ochozu jsme navíc měli to štěstí slyšet hromadné vlčí vytí. Přesto-

foto: Michal Horák

duben 2022

OBSAH

str. 4	Tomíci pomáhají, <i>Anežka Klabanová</i>
str. 6	Pomáhejme tím, co umíme, <i>Anežka Klabanová,</i> <i>Tomáš Novotný</i>
str. 7	Šablony, <i>Tomáš Hušek</i> Jarní prázdniny na Psím zubu, <i>Kamil Zbořil</i>
str. 8	První zimní splutí řeky, <i>Jan Hanuš</i>
str. 9	Výlety za stovku, <i>Vratislav Florián</i>
str. 10	Jubilejní ročníky setkání vysokohorských turistů, <i>Miloš Stejskal</i>
str. 11	Co se děje v Jesenicích, <i>Vít Procházka</i> Doma, na Kusalinu, <i>Matěj Chour</i>
str. 12	Zapalovač 2022, <i> Ondřej Turek-Opičák</i>
str. 13	Půlstoletí Šikulů, <i>Eliška Popelová</i>
str. 14	Tuři hlásí, <i>Soňa Rokytová</i>
str. 15	Zimní výprava, <i>Tom Weicht</i>
str. 16	Kralupská Uzlařská regata 2022 <i>Zdeněk Vejrosta</i>
str. 17	Mikešovo nožobraní, <i>Jiří Lukeš</i>
str. 18	Pozvánka do Bieszczaď, <i>Mojmír Nováček a Petr Teringl</i>
str. 19	KČT a pomoc Ukrajině, <i>Vratislav Chvátal,</i> <i>Fedor Maximov, Petr Teringl</i>
str. 20	Pozvánka do vesmíru jménem Astrobus, <i>Tomáš Prosecký</i>
str. 21	Co bylo, <i>Tomáš Novotný</i>
str. 26	Ohlasy
str. 27	FunTOM

Uprchlíci nejsou hračka!

Jen zřídka kdy jsem pyšný na náš národ v takové míře a bez výhrad. První týden po ruské invazi na Ukrajinu tomu tak bylo. Obrovská vlna solidarity a bezbřehá pomoc prchajícím před válkou mě naplňovaly optimismem a vírou, že sjednocený západ poskytne Ukrajině tolik potřebné rámě a oporu. V nevídaně jednotné společnosti nebylo slyšet hlásku, který by o nutnosti pomoci v těchto nelehkých dobách pochyboval.

Velmi citelně jsem to pocítil při cestě do polské Přemyšle, kam jsme třetí den invaze vezli s Tomášem Novákem-Donkym nashromážděnou humanitární pomoc. Ukrajinsko-polská hranice tou dobou doslova přetékala dobrovolníky, kteří byli ochotni i několik dnů přespávat v autě, než se pro ně najde rodina, kterou by mohlo dvézt do bezpečí.

Pohled na lidské moře dobrovolníků nabízejících pomoc ve mně chtě nechtě vyvolal vzpomínky na dětství. Vždy, když jsme s bráchou dostali nějakou novou hračku, sváděli jsme o ni v prvních dnech tvrdé boje a nemohli se dohodnout, kdo si s ní bude hrát. Uplynul týden a náš zájem o ni začal slábnout. Uplynul měsíc a hračka skončila na dně šuplíku, aniž bychom si na ni vůbec kdy znovu vzpomněli.

Od invaze na Ukrajinu uplynul již více než měsíc a mně začíná být trochu smutno. Počáteční jednota sice trvá, ale hlasy proti pomoci uprchlíkům nabývají na síle. Část zprvu nadšených dobrovolníků možná trochu ztrácí zájem, sílu...

Proto jsem nesmírně vděčný za veškerou pomoc, kterou nabízíme. V tomto čísle si můžete přečíst celou řadu konkrétních příkladů, jak se jednotliví tomíci zapojují, kde pomáhají naše oddíly a čím přispěl náš spolek. Berme to jako inspiraci k další pomoci a v naší činnosti vytrvejme. Uprchlíci nejsou hračka, neodkládejme je na dno šuplíku, ale zahrňme je upřímnou pomocí a láskou, která zmírní jejich bolest ze ztráty domova.

*Marek Kuskov,
autor, původně hradecký tomík,
člen předsednictva Asociace TOM*

S válkou na Ukrajině se v hlavách nejen tomíků rodily nápady, jak pomoci. Jak pomoci přímo na ukrajinských hranicích, jak pomoci tady u nás těm, kteří utíkají do bezpečí a jak třeba reagovat oddílovým programem.

Materiální sbírky

Hned v prvních dnech Tomáš Novotný vyzval lidi z blízkosti Prahy k příspěvku do sbírky spacáků a léků, kterou bleskově zorganizovali skauti na Staroměstském náměstí ve Skautském institutu. Kromě roztocových tomíků do Prahy materiál vezly i TOM Sůvy, TOM Ještěrky Jesenice a TOM Poutníci. Například poutnický Ondřej „Opičák“ Turek pak ve „skautáku“ se sbírkou přímo pomáhal.

Do skautského konvoje, který tuto obří sbírku směřoval k polsko-ukrajinským hranicím, se bez váhání zapojili i tomíci Mára Kuskov s Tomášem „Donky“ Novákem. Naložili v Praze až po strop oba asociční transity a na otočku spacáky odvezli do Przemysle.

Do dalších sběrných míst svázeli materiál TOM Veverk z Brandýsa nad Labem, ostravský TOM Průzkumník, poděbradský TOM Robinsoni, TOM Radovánka Liberec, TOM Práčata z Rapšachu a jistě i mnoho dalších oddílů.

Lesani v Karvině a TOM Kadao v Opavě zorganizovali dokonce ve svých klubovnách i několikaleté oddílové sbírky. Hygienické potřeby, deky, léky, potraviny a další věci pak vedoucí odvezli do centrálních sbírkových míst. Například do vybraných nádražních budov, ze kterých pak České dráhy vypravují humanitární vlaky.

Pomoc přímo uprchlíkům

TOM Sluníčko v čele s Janem Novotným v Brně Bystřici spolu s vlastníkem budovy Staré pošty vybavili pro 55 maminek s dětmi holé nefunkční kanceláře nábytkem a dalšími věcmi. Narychlo vytvořili klubovnu se společenskou místností, kde se všichni setkávají a společně jedí. Paralelně k tomu TOM Kasiopea pomáhá pro tento objekt zajišťovat denně teplé obědy a studené večere. Vaření pro potřebné vy-

myslel a systematicky řídí Honza Blahynka. Vaří se u něj doma a podílí se na tom jak členové oddílu, tak i kamarádi mimo oddíl. Finančně je vaření zajištěno z prostředků sponzora. Oběma oddílům patří velká poklona.

V Berouně do své klubovny pozval TOM Trilobit ke vzájemnému setkávání nejen Ukrajince. Zatím každé úterní odpoledne zde bude fungovat komunitní centrum pro lidi zasažené válkou. TOM Zálesák z Hlučína zase na faru v Hati odvezl ukrajinským dětem koloběžky, deskovky, hudební nástroje a další věci pro zpříjemnění těchto těžkých dnů. Zároveň pro ně oddíl z Hlučína připravuje i první společné víkendovky. Ostravský TOM BVÚ nabídl rodinám z Ukrajiny své pravidelné schůzky.

Finanční pomoc

Asociace TOM odeslala na konto spolku Post Bellum a Člověka v tísní pětadvacet tisíc korun na pomoc Ukrajině. Mnozí vedoucí a podporovatelé našeho spolku přispěli a přispívají Ukrajině též soukromě.

Hlásí se nám i samotné oddíly, které do různých charitativních sbírek poslaly příspěvky dle svých možností.

Zajímavým způsobem shromáždil finanční pomoc například v Jesenici u Prahy TOM Ještěrky. Oddíl uspořádal lokální Běh pro Ukrajinu. V rámci akce Sokola si na dálku zaplatila startovné téměř dvacítká běžců a společně tak vybrali 1 900 Kč.

Ubytování pro uprchlíky

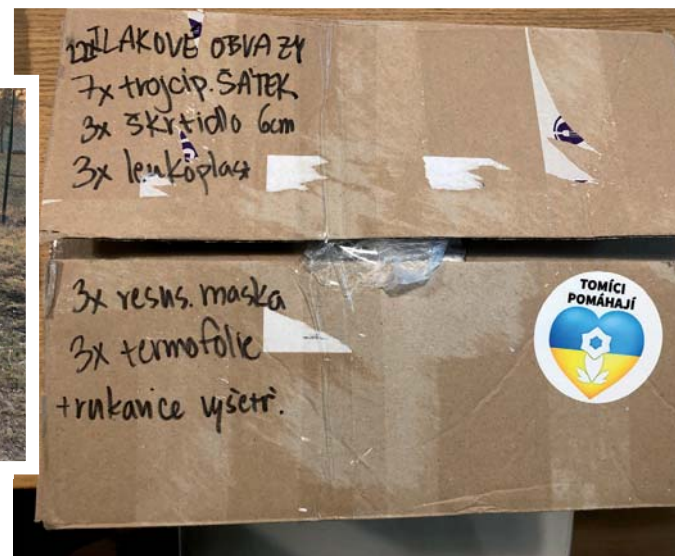
Na asociční základně v Uherském Hradišti a v Domečku v České Lípě jsou již ubytované maminky s dětmi z Ukrajiny. Jednáme i o využití části ubytovny ve Pstruží. Situace je dynamická, každým dnem se poptávka mění. Ubytované v rezervovaných termínech jsme požádali, aby počítali s případným zrušením svých pobytů i na poslední chvíli. Děkujeme za pochopení.

V tuto chvíli nezbyvá nic jiného než upřímně poděkovat všem, kteří se jakkoliv (ať už finančně nebo svým časem) do pomoci uprchlíkům zapojili a v budoucnu ještě zapojí. **Ještě jednou děkujeme!**

Anežka Klabanová

Pomáhejme tím, co umíme!

Válka vyhnala ukrajinské rodiny, zejména maminky s dětmi, z jejich domovů, z jejich země. Nyní je pro ně hlavní si zajistit ubytování, získat práci a najít dětem školy nebo školky. Poté bude čas myslet i na další potřeby. Děti budou hledat vstevnické vztahy, začleňovat se do kolektivu. Můžeme v tom my, tomíci, nějak pomoci? Ano! Můžeme pozvat děti k oddílové činnosti.

Co můžeme obecně nabídnout?

- Pevný kolektiv oddílu, přátelskou a bezpečnou atmosféru, integraci mezi vstevníky.

- Radost ze hry a odvedení myšlenek od hrůz války.

Co konkrétně bychom mohli nabídnout?

- Oddílové schůzky, víkendové výpravy, výhledově klasické nebo příměstské tábory.

- Nové aktivity vytvořené za tímto účelem - herní odpoledne, výtvarné dílničky, vycházky po městě a okolí atd.

Jak to nabídnout?

Pravděpodobně nebude stačit vyvěsit vaši nabídku na internet. Sice existují například lokální facebookové skupiny, které navštěvují jak Ukrajinci, tak ti, kteří pomoc nabízejí. Lepší ale bude kontaktovat i přímo a osobně konkrétní rodiny. Zorientujte se ve vašem městě, kde jsou rodiny ubytované. Možná je to obecní ubytovna, velký penzion nebo jiný objekt. Kontaktujte základní školy, možná vaše oddílové děti už chodí do třídy s uprchlíky. Mějte připravený stručný letáček (ideálně v ukrajinštině, pomůže google překladač), který si maminky nebo žáci pročtou v kldu sami.

Kde hledat inspiraci pro program?

Na internetu existuje například ke stažení několik ukrajinsko-českých pexes. Časopis Respekt vydal pexeso jak v tištěné verzi, tak ho nabízí ke stažení. Další

velmi pěkné pexeso s fonetickým přepisem azbuky, různé omalovánky, pracovní listy, pohádky a venkovní hru se zastávkami vytvořila grafička Vendula Hegerová (www.obchudekvendula.cz). Odkazy na knihy, animované a audio pohádky, omalovánky a pracovní listy, vše v ukrajinštině a zábavnou výuku ukrajinštiny najdete na FB profilu knihkupectví Dlouhá punčocha. Vzájemně si můžete představit své kulturní zvyky, blíží se Velikonoce.

Jan Novotný z TOM Sluníčko má dobré zkušenosti s výtvarnými dílničkami, které organizují pro děti z azylového domu na Staré poště v Brně Bystrci. Vyrazili s dětmi také na maškarní ples, kde se děti i maminky odreagovaly. A pak všechno to ostatní, co dobře znáte - sportování, pohybové hry, výlety za město, rozdělování ohně, stavění přístřešků.

První zkušenosti

Honza Říčný z TOM Zálesák Hlučín rovnou říká, že hlavní je nebát se jazykové bariéry. Vybrat velmi jednoduché hry na pravidla a do jejich vysvětlování zapojit i děti, které se spontánně samy snaží pochytit nějaká ukrajinská slovíčka a naopak ukrajinské děti se rády učí česky. Zároveň větší děti už většinou umí číst i latinku, případně si pomůžete online překladačem v telefonu.

Přidejme ještě jednu zkušenost z Roztok. Zde se podílejí na pomoci exulantům hlavně ústřední tomíci, o tom pojednáme jinde. Ale z místní help skupiny pro Ukrajince víme, že pro partu ukrajinských dětí – ale třeba i dospělých – je skvělý i obyčejný výlet za humna, návštěva místního zámku či nedaleké zoologické zahrady.

Možná vás napadne, jak je to s právní otázkou, kdo za děti odpovídá. Máme pocit, že to se ještě neřeší. Situace je příliš dynamická a dramatická. Pokud jste někde na FB atd. zachytili i právní stránku téhle věci, pošlete prosím Anežce Klaba-

nové či ústředí (klabanova@seznam.cz, ustredi@t-a-tom.cz).

Připravujte vždy ale prosím jen takové aktivity, u kterých bezpečně zvládnete děti ohlídat. Pamatujte také na to, že na Ukrajině nemají spolkové aktivity našeho typu tradici. Případnou rezervovanost, nedůvěru či malý zájem dětí či dospělých z UA proto prosím neberte hned ve zlém.

Anežka Klabanová s přispěním TN

Š a b lony

alias

projekt Neformálně u tomíků

Projekt začal v lednu 2020 a bude ještě pokračovat do června 2023. Máte ideální možnost zapojit se. Je zaměřen na sdílení zkušeností mezi členy oddílu, zvyšování dovedností a schopností vedoucích a dětí a zkvalitňování vaší oddílové činnosti.

K tomu všemu jsou využívány šablony. Máme k dispozici tři druhy: tzv. **tandem**, zavádění **nových metod a projektový den**. Vše v jednoduchém formátu a s co nejmenším byrokratickým zatížením.

Každá šablona obnáší něco jiného. V tandemu sdílejí svoje zkušenosti dva členové oddílu. Poté je uplatní například na oddílové schůzce. V nových metodách zkušený vedoucí zaučí dva členy, kteří si posléze metodu vyzkoušejí na zbytku oddílu. Projektovým dnem může být čtyřhodinová výprava oddílu na zajímavé místo, během které se od odborníka dozví zajímavé informace. Odborníkem může být i erudovaný vedoucí oddílu či instruktor.

Jedno mají šablony společné – **proplácíme náklady a odměny z dohod o provedení práce**. A nejsou to úplně malé peníze.

Všechny šablony mohou být použity různě a na různé aktivity – opravdu se fantazii meze nekladou. Jedinými zakázanými tématy jsou sport a sociální služby.

Oddíly již realizovaly tandemy nebo zavádění nových metod například na téma: základy první pomoci, výtvarné a ručičné činnosti na různá témata (Vánoce, Velikonoce, Halloween, masopust) nebo obecně práci se dřevem (výroba krmítek, dřevěných lžic, práce s nástroji). Projektové dny byly využity např. na výpravy spojené s historií místa, zeměpisem, biologií nebo oddíly realizovaly exkurze na zvýšení dovedností práce s fotoaparátem nebo třídění odpadu. To je pouze výčet několika možných zaměření šablon.

Šablony tak mohou být hravě uskutečňovány v rámci vaší běžné oddílové činnosti. Pokud jste chtěli do oddílu vpustit trochu svěžího větru, něco inovovat – a nebyly na to finance, jsou šablony skvělým a jednoduchým řešením, jak to změnit. Za každou šablonou se skrývá pouze trochu administrace navíc. Vše ale jde udělat elektronicky přes naši evidenci a rád vám s tím pomůžu.

V případě zájmu pište na můj mail lukas.husek@a-tom.cz. Napíšu vám obratem více informací o samotné realizaci i jednoduché administraci.

Tak hurá do šablon! Nemusíte se ničeho bát.

Lukáš Hušek

JARNÍ PRÁZDNINY NA SRUBU PSÍM ZUBU

Před námi byl poslední únorový víkend a já chtěl našim dětem ukázat, jak se kdysi žilo. Že se dá existovat i bez elektřiny a bez wifi, jak šetřit vodou, jídlem a tak podobně. Myslel jsem, že zlanám i další, ale nakonec jsme jeli jen tři. Já a moje dvě děti Vítek a Elenka.

A takhle vypadala naše pětidenní divočina: srub u Sázavy, 4 km od vlaku, bez elektřiny, voda ze studánky. Kadibudka – tam ale odmítly děti jít. Autem jsme dojeli cca 1 km od srubu. Děti byly šikovné a zvládly to. I přípravu dřeva. Za to měly dva pěkné výlety – ZOO Ohrada u Hluboké a Praha.

Do Hluboké nad Vltavou to bylo schválně tak daleko, aby se nám v autě dobiily mobily, přece jen. V plánu bylo muzeum útrpného práva, ale časově jsme nestíhali. Z Prahy jsme viděli jen metro, Václavák a Českou televizi. Samozřejmě letem světem z auta i Vyšehrad, závodistiště ve Velké Chuchli a další. Chtěl jsem s dětmi navštívit Muzeum fantastických iluzí a ony chtěly do Děčko světa. Samozřejmě jsme jeden celý den strávili na srubu a v jeho okolí. Zašli ke studánce pro vodu, nasbírali a nařezali dřevo, udělali si procházku na vyhlídky Posázavské stezky. Všem se nám tam velmi líbilo.

*Kamil Zbořil-Šerif,
TOM UFO, Havířov*

První zimní splutí řeky v historii našeho oddílu

No ono se lehce řekne: jedem v únoru na řeku, je krásná voda. Ale není to jen tak. Po dlouhé zimní pauze je sice chuť po mokřím dobrodružství, ale je únor a veškeré vybavení je zazimováno kdesi v útrobách kluboven a loděnic. A tak Blesk strávil celé odpoledne hledáním, sháněním a nakládáním potřebného vodáckého materiálu.

A doma to bylo stejné. Ve skříních a regálech teď sídlí jen přezkáce, oteplováky, helmy na lyže nebo snowboardy. Proto musíme vzpomínat, kam že jsme to vodácké nádobíčko na podzim uložili. Je ve sklepě, na půdě, nebo úplně někde jinde? No nakonec to všichni nějak pořešili a přesunuli jsme se k řece Úpě.

V Havlovicích u školy vše vybalíme a s napětím se začneme soukat do neoprénů a vodáckých bund. Jsou mezi námi i tací, kterým se to po karanténách a Vánocích nepodaří, a tak musí vyplout jen v šustkách a teniskách. Rozdělíme posádky, nafoukneme *sedm Rií* a už nás nese proud vody z roztátého sněhu z Krkonoš k velkému splavu u elektrárny. Hnědá voda se valí přes gumový válec a padá dobré tři metry dolů pod jez. Hezky to odtéká, a tak první loď už odvážně projíždí spodní peřej.

Zvládli jsme to bez Čochtana a pokračujeme na jez u pily. Kolmý, asi 1,5 metru vysoký splav, tvoří asi na třetinu zpětný vracák a ani zbytek jezu se nám nezdá pro dnešní chladný únorový den jako bezpečná varianta. A tak přenášíme. Nikomu to nevadí.

Je pozdní odpoledne, sluníčko se rychle schovalo za kopce a my pokračujeme po proudu. Proplouváme několik zazimovaných chatových osad. Tenhle pohled z Úpy neznáme. Stromy bez listů, nikde ani živáčka, naprosté ticho. Jen devět dětí a pět dospělých na lodích si užívá krásný klid. Pod Slatinským mostem už vidíme kouř z malého ohničku, který tam pro nás suchozemský doprovod připravil. Rychle

se převlékáme do suchého, pijeme horký čaj z termosek a balíme lodě. Všechno naházíme do vleku a je to. Začíná se stmívat a citelně se ochlazuje.

Jen jednu malou chybičku to mělo. Když už zimní splutí, tak trochu toho sněhu na březích a stromech by dokreslilo celkový obrázek ladovského plutí po zimní Úpě.

Jan Hanuš-Karbous,
TOM Kadet, Červený Kostelec,

Výlety za stovku

V novém klubovém roce jsme připravili pro naše členy zajímavé akce, které jsme nazvali „Výlety za stovku“. To znamená, že účastnický poplatek nepřesáhne sto korun.

První série výletů nás zavádí vždy jedno páteční odpoledne do našeho hlavního města. Prahu takřka za humny, necelou hodinku vlakem. Tyto výpravy dostaly název „Po stopách staré Prahy“ a pokaždé se zaměříme na jedno místo, které důkladně prozkoumáme a samozřejmě navštívíme.

Na Vyšehradě jsme viděli baziliku sv. Petra a Pavla, hřbitov Slavin a podívali se, odkud skočil Horymír na svém Šemíkově do Vltavy. Staroměstskou radnici jsme navštívili v době vánočních trhů a pokochali se výhledem z věže na osvětlenou Prahu. Na Loreť jsme si prohlédli monstrance a poklady, poslechli si známou zvonkohru. Poslední „pražská“ výprava nás zavedla do Strahovského kláštera, kde jsme zrovna ten největší skvost viděli jen z otevřených dveří. Mniši upravili pravidla pro prohlídku zdejší knihovny. Nejen, že zvýšili vstupné na 400 korun, ale je potřeba se i předem objednat. Což se, **bohužel, nikde nedočtete.**

Ve druhé sérii výletů jezdíme většinou do blízkého okolí našeho města po málo známých místech. Vylezli jsme na vrch Boreč u Lovosic, kde jsme pozorovali ventaroly, přírodní úkaz, při kterém vychází z děr na vrcholu při mrazivém počasí pára. Kamenná slunce u obce Hnojnice jsou zase pozůstatkem sopečné činnosti v Českém Středohoří. Magnetovec, skalní hřib, je pozůstatkem lávového příkrovu tvořeného dvěma výlevy. Navštívujeme i nové

rozhledny, třeba Lucemburkův kopec u vísky Malečov nebo Stradonka u Strádonic.

V Peruci jsme obdivovali skoro tisíciletý Oldřichův dub a v Panenském Týnci nedostavěný kostel s klášterem klarisek Anežského kláštera v Praze. A u Klobúk jsme obdivovali Zkamenělého pastýře, což je největší menhir v České republice. Připravujeme výpravu do Máchova kraje, do kraje českých granátů, objevujeme další krásná místa naší vlasti.

Vratislav Florián,
vedoucí oddílu
TOM Klub lesní moudrosti

Jubilejní ročníky setkání vysokohorských turistů

Rok 2022 je rokem 40. ročníku Jarního setkání VHT na skalách u Říkonína a 45. ročníku Oblastního setkání VHT na Babách. Obě tyto akce spojuje příjemně prožitý čas v jarní přírodě. Skály u Říkonína jsou v údolí říčky Libochůvky, skály Baby v malebném údolí řeky Jihlavy. Setkání na skalách u Říkonína je jednodenní a je obvykle v dubnu – 40. ročník s termínem 10. 4. 2022. Setkání na Babách je víkendové, táboří se pod vlastními stany na tábořišti přímo pod skalami. Bývá obvykle na začátku května – 45. ročník s termínem 6. -8. 5. 2022.

Na skalách se cvičí lezení na cestách do stupně obtížnosti 3 s jištěním, slaňování a nácvik postupu na provizorní zajištěné cestě. Vše pod dohledem zkušených lektorů a cvičitelů VHT. Potřebné vybavení pro nácvik je těm, kteří nemají vlastní, zapůjčováno zdarma v omezené míře přímo na místě.

Obě setkání patří mezi metodické akce VHT. Pro zájemce na nich probíhá pod vedením lektorů Školícího střediska VHT školení minima VHT, které poskytne účastníkům základní informace o tom, jak se správně a bezpečně pohybovat ve skalním terénu. Na setkání na Babách navíc probíhají zkoušky na vedoucí a cvičitele VHT pro předem přihlášené, kteří splní podmínky pro získání této kvalifikace.

Kromě nácviků prvků vysokohorské turistiky jsou obě akce vhodné i pro pěší turistiku. Na setkání na Babách jsou oblíbené výlety na zříceninu Templštejn, na Mohelnskou hadcovou step, do informačního centra jaderné elektrárny Dukovany.

Doprovodným programem je na Říkoníně seznámení s prvky Turistického závodu, na Babách potom Mini Turistický závod, soutěž v prusíkování, jízda na nafukovacích člunech, posezení u táboráku a besedy s promítáním s účastníky zahraničních akcí.

Na setkání přijíždějí ti, kteří mají s lezením už zkušenosti, i úplní nováčci, kteří zde první informace a zkušenosti získají.

Od prvního ročníku je hlavním organizátorem obou setkání Miloš Stejskal, vedoucí oddílu TOM 432 Horolezčata Brno.

Dalšími akcemi oddílu pro veřejnost zaměřenými na VHT jsou v letošním roce dále: Jarní a podzimní soutěž žactva v lezení na novolískoveckém lezeckém balvanu, Na skále bezpečně, Správný postup na zajištěné cestě, Listopadový Babí lom, Mikulášské skály u Mokré a další rok otevře tradiční Novoroční výstup na Babí lom. Zmíněny jsou v Kalendáriu.

K tomuto pozvání připojuji ještě apel Školícího střediska VHT Brno, aby oddíly zabývající se vysokohorskou turistikou poslaly kontakt na adresu vedoucího oddílu TOM 432 Horolezčata stejskal-milos@seznam.cz, abychom mohli navzájem spolupracovat.

Miloš Stejskal,
TOM Horolezčata,
Brno

Milý Miloši,
klobouk dolů před 40. ročníkem i před jeho šéfgarantem. Děkujeme Ti za všechny, kdo tímhle skvělým horolezeckým podnikem prošli.

Za vedení spolku,

Tomáš Novotný

Doma, na Kusalínu

Co se děje v Jesenici

Druhou lednovou sobotu jsme vyrazili na tradiční otvírák roku, a to na příjemnou **vycházku přes Krtské skály**. Malebná krajina mezi Krty a Jesenicí je plná romantických míst včetně zatopených žulových lomů. V jednom z nich jsme si udělali ohýnek a opekli buřtíky. Na vzduchu chutná nejlépe.

Cestou do Jesenice jsme přebrodili potůček, který byl rozvodněný po vypouštění rybníka Kofiler. Kolem Viklanu, kde jsme si dali sváču a zahráli štěstíčko, jsme se vrátili domů. Bylo to moc fajn.

Turnaj 19. 2. se konal v naší klubovně první ročník turnaje ve hře „Člověče, nezlob se“. Sešlo se sedm hráčů a hráček a hrálo se na dvou hracích plánech. Semifinále určilo čtveřici postupujících do dalšího kola. Zbylí tři si zahráli o celkové umístění. Finále ovládla nejmladší účastnice turnaje Anička. Turnaj zakončilo předání diplomů a medailí (fidorek).

Výlet do Děčka

V sobotu 12. 3. jsme si s dětmi udělali celodenní výlet do Prahy. Navštívili jsme interaktivní výstavu ČT zvané „Děčko svět“. I přesto, že jsme od výstavy čekali trochu víc, děti se vyblbli. Zejména při hraní s obřími kostkami. Ostatně i cesta byla zážitek, protože jsme jeli dvěma vlaky, metrem a autobusem. Jen ta tramvaj nám zbyla napříště.

Hned den na to, v neděli, jsme se aktivně zapojili do **podpory Ukrajiny**. Zúčastnili jsme se celorepublikové charitativní sbírky „Běh pro Ukrajinu“. Pořádal ho zdejší Sokol. Zakoupili jsme si startovní čísla (100,-/ks) a v poslední den akce jsme se symbolicky proběhli na oválu jesenické školy. Obkroužili jsme od 200 m do 2 km. Celkem jsme vybrali 1 900 Kč. Všem zúčastněným patří velký dík!

Vít Procházka, -Vejtek,
TOM Ještěrky, Jesenice

Jezdíme sem už dekády. Známe každý strom v sadu u příjezdové cesty. Víme, kterými okénky ráno slunko do chalupy vchází a kterými se pak s námi navečer loučí. Registrujeme ostré zavrznutí vchodových dveří. Nikdy nedovíraly, ale ráno mocně praskaly tak, že se budila celá chalupa. Kdysi měly madlo z větve, dnes už je tam klika, ale vržou a nedovírají stále stejně. Svítili jsme si svíčkami a pro vodu chodili s kýblem či kanystrem ke studánce až tam za kopec. Mnohé se změnilo. Voda už tu je, elektrina také, ale na kadibudku je to pořád z vršku. Pokud mrzne, je to k ní po zledovatěném chodníčku zatraceně rychléééé.

Kusalíno. Naše jarní, horské *doma*. Letos jsme sem po dlouhé době jeli zas, s dětmi, které zde ještě nebyly. Po několika rušně prožitých dnech nám starším na jednu došlo, že to není jen samotné místo s krásnými výhledy z vrcholů, s večery nad deskovými hrami a s kytarou, co nás sem každý rok tak táhne. To vzpomínky, drobné rituály a možná i samotná vůně chalupy či posezení za pecí nás bezpečně přenesou léta zpět, do minulých časů. Tady nahoře nacházíme pohodu, která v ruchu města není.

Letos nepíšeme o výletech, pestrém programu nebo o zážitcích, (do jednoho jsme padli na neurčitý moribundus, který nás vyhnal předčasně). Píšeme o tom, co v oddíle tvoří společného ducha. Je to pouto, které partu udrží pohromadě i v časech těžších, v momentech, kdy pohoda a klid chybí. Zahrnuje naše tradice, zvyky, i prožitky pospolitosti. Ty jsou jejím základním stavebním kamenem.

Pro nás je jeden takový pevný opěrný bod tady v kopcích, vysoko nad Vsetínem. Rádi se do něj vracíme.

Matěj Chour,
TOM Veverk,
Brandýs nad Labem

Zapalovač 2022

Uspořádali jsme kurz Zapalovač 2022 pro začínající a budoucí vedoucí. Plánovali jsme ho v podstatě dva roky. Ten minulý zasáhl covid a my si řekli, že některé věci prostě nejdou provést tak kvalitně, jak by si zasloužily. S pokorou jsme kurz odvolali a s neutuchající vervou jsme plánovali další ročník.

Opět jsme urazili další kus cesty a našli vícero inovací. Jednou ze zásadních bylo prodloužení kurzu o jeden den. Prvotní obavy ze zvýšení ceny a z toho, že neseženeme účastníky vlivem toho, že jde o jeden všední den navíc, se ukázaly jako překonatelné. Máme čerstvých 25 absolventů, u kterých hodnotíme jejich soudržnost jako mnohem pevnější, než na minulých ročnících.

Prodloužení o jeden den mělo však výsledný dopad nejen co do vzájemné důvěry a vztahů mezi účastníky a lektory. Bylo mnohem více prostoru pro řešení individuálních otázek jednotlivců, bylo více možností sdílet inspiraci a příklady dobré i špatné praxe. Jako velice dobrou inovaci jsme hodnotili zařazení bloku jen pro výměnu tradic žitých v jednotlivých oddílech. Té se zúčastnili v hybridním režimu i zájemci z řad Poutníků, kteří zároveň představili i nějaké tradice, kterých si oni vážili. Během tohoto bloku mohli účastníci zažít předávání Březových lístků. A všem to moc slušelo.

Na místě jsme museli řešit covid, což byla výzva. Několik lidí zůstalo doma, kvůli pozitivním testům. Jednoho účastníka jsme museli otočit na podpatku a jel tři hodiny zpět domů, protože mu pípala sms o rizikovém kontaktu. Dva chudáci museli odtrpět dva dny v respirátorech s jedením a spaním mimo ostatní, než jim přišel negativní výsledek z PCR. Zvládli jsme však i toto s pojištěním si situaci ještě antigenními testy před vstupem do objektu.

Novým principem bylo Setkání s hrdinou, kde si řada lidí pobřečela a řada našla sama v sobě hrdinu všedního dne – toho,

kdo se zadarmo stará o děti, toho, kdo tvoří svět o kapku lepším. Pak následoval hiphop koncert uvozující párty večer, kde pak Balda zahrál na kytárku – tentokrát si vybral tu červenou. Prý posunul hranici trapnosti ještě dál. A my s ním souhlasíme. Skóre si pak vylepšil písni **Vše a mnohem víc**, na kterou se v příštím rozsvítilo mnoho telefonů s baterkou. Příště to snad budou zapalovače!

Pajdák nezapomněl na svůj cvičební sokolský úbor, Viky navnadila účastníky na PUKání tak, že ruší své plánované plesy, Anička si pak nasadila na hlavu **půlku kuřete**, aby zaujala účastníky pro blok hospodaření a Mája při rozcvičce předcvičovala na píseň Rasputin a Opičák měl s sebou přichystanou ještě teplou publikaci z tiskárny. Pojízdný bibliobus Zapalovač neustále doplňuje nové tituly.

Novinkou byla ještě hra po městě, slavila úspěch. Kdo nestihl, pak doporučuji projít se Hostivaří na námi vytvořené hře Čaroděj dobroděj. Princip byl podobný.

Na kurzu se nám podařilo protnout generace. Nejmladšímu účastníkovi bylo 14 let a nejstarším 45. A jak to fungovalo!

Poznali jsme několik dalších hlavních spolků včetně Svazu skautů a skauetek, svědků jehovových a brontíků. Účastníci odjíždějí namotivovaní s cílem dělat ve svých oddílech velké věci. Tento cíl byl naplněn. Uvidíme za půl roku, za rok.

Děkujeme Šákulovi ze skautského střediska Vrané nad Vltavou Vltava, Aničce ze Stopy Klánovice, Viki z plzeňského 42. skautského oddílu Fénix, Fčele z cykloturistického oddílu UFO + z Poutníků a Pajdákovi s Opičákem z Poutníků za realizaci. Stejně tak Blátě a Brňákovi za přípravu, ačkoli nakonec jet nemohli.

Ondřej Turek-Opičák,
TOM Poutníci,
Praha

V sobotu 5. února 1972 se konala první schůzka kralovického oddílu (tehdejších) jisker, který později dostal jméno Šikulové. Přesně o 50 let později, v sobotu 5. února 2022, proběhlo v Lidovém domě Kralovice výroční setkání k připomenutí začátků, postupného směřování a rozkvětu oddílu. Zavzpomínat si přišla více než stovka bývalých či současných členů a příznivců klubu, dorazivších často i z nemalé vzdálenosti.

Hlavní náplní čtyř programových vstupů byly fotoprezentace - každá tematicky zaměřená na určitou éru oddílu zobrazovala, jak se postupem času měnili vedoucí, členové, doba samotná či priority zaměření činnosti. Prezence, stejně jako nálada v sále, byly nasáklé nostalgií, a to nejen díky velkému množství uchovaných fotek, ale i zásluhou vzpomínek a vyprávění jednoho z prvních členů a nynějšího hlavního vedoucího oddílu Karla Popela. Atmosféru umocňovalo také střídání jeho obleků, které daly možnost se ještě osobitěji vcítit do dané etapy.

Úspěšnou vsuvkou se stal promítaný videorozhovor s sedmaosmdesátiletou Milenou Popelovou, spoluvedoucí a manželkou zakladatele oddílu Zdeňka Popela, pro kterého, dle jejích slov, byl oddíl a práce s dětmi vším. A co pronesla ke svým bývalým svěřencům? „Bylo to překrásné a bylo toho dost! Moc ráda vzpomínám. Hezká vzpomínka je totiž velké bohatství,“ vzkázala z plátna s úsměvem a elánem.

K nahlédnutí byly velice zachovalé a obsáhlé oddílové kroniky, ve kterých spousta hostů našla sebe sama. Podobně užasle se přítomní poušleli či zavzpomínali nad vystavenými fotografiemi.

Milým doplňkem byla hudební vystoupení současných Šikulů. Pěveckému minisboru Markéty Kůsové se povedlo po letech probudit k životu oddílovou hymnu a další písničky, jež oddíl provázely na výletech a táborech. Raritou byly sloky táborového songu - který stejně jako ostatní skladby vytvořila zmíněná Milena Popelová - každý si text „vysloužil“ během oddílového života. Leckomu se slova vybavi-

la i po předlouhých téměř pěti desítkách let a v uvolněné atmosféře, která jubilejní odpoledne provázela, oživilo závěrečné finále **sedm odvážných** sólovým zpěvem své sloky.

Na konci nechyběla ani tombola plná tomíkovských cen, řadu z nich dodal čestný host oslav, předseda Asociace TOM Tomáš Novotný. Unikátní podobu měla hlavní výhra, již vyrobili a darovali další hosté ze spřáteleného letinského oddílu: pocukrovaná bábovka se sáňkami na vrchu odkazovala na úplně první akci klubu, kterou byly v zakladatelském roce 1972 sáňkařské závody.

Díky současnému členstvu, skvěle fungujícímu napříč generacemi, oddíl úspěšně završil první padesátku své existence. Přejme si, aby zdárně dorazil i do cíle minimálně té druhé.

*Eliška Popelová,
TOM Šikulové Kralovice*

Tuři hlásí

• Zimní tábor Stříbrnice

Letošní jarní prázdniny jsme strávili na konci února ve Stříbrnicích na Kralické chatě. Lyžovali jsme, snowboardovali, koulovali se, prozkoumávali okolí Stříbrnic, včetně volně přístupných řopíků, leželi a slaňovali po lezecké stěně ve Starém Městě pod Sněžníkem, hráli hry, jezdili na bobech a ježdících a to všechno do té doby, než nás postupně všechny stihla žaludeční a střevní viróza. Zdárně jsme ji překonali a i tak si zimní tábor užili.

• Pomoc Ukrajině

Zpráva o dění na východě od naší republiky nás zastihla na zimním táboře. Vyhlásili jsme v oddíle sbírku podle aktuálních potřeb Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině. Na sběrné místo jsme přivezli spací pytle, deky, bundy, trvanlivé potraviny, obvazy a hygienické potřeby. Kontaktovali jsme děti krajanů, kteří s námi jezdili několik let na letní tábory. Většina již několik let bydlí v České republice.

Z Ukrajiny se nám ozvala Darja Golubec: „Dobrý večer, situace není stabilní, neustále vypínáme elektrinu, neteče voda a velmi zřídka je internet. Nacházíme se poblíž města, ve kterém probíhají nepřátelské akce, ale v naší vesnici je klid. Jediné, co můžete udělat, je morální podpora. Děkuji vám za to! Také vás všichni zdravíme! Všechno bude v pořádku!“

Soňa Rokytová,
TOM Tuři, Olomouc

Zimní výprava

Konec ledna byl bohatý na sněh. Pro **TOM Kadao** nemohlo být nic lepšího než vyrazit za ním do Jeseníků, na běžky. Covid se však taky nevzdával. Ještě ve středu před výpravou nás bylo více než 30, v klubovně jsme zkoušeli boty a přiměřovali některým lyže! No a v pátek nás už odjíždělo pouze 21. Mnozí v karanténě, jiní s covidem, museli zůstat doma. My, kteří jsme vyrazili jsme však nelitovali.

Po hodině jízdy vlakem do Bruntálu a kousek autobusem, jsme se ocitli v doslova bílém ráji a v báječné chalupě Slunečná v Nové Vsi, nedaleko běžeckých tratí. Pan Klimeš, správce a majitel v jedné osobě, nás vřele přivítal, provedl a hned po večeři, kterou si každý přivezl, si vzal slovo Dib a Lucka, jako správní moderátoři znalostní hry VÍŠ CO TO JE? Dvě družstva získávala body, podobně jako ve známé hře Riskuj. Zábava to byla parádní a vlastně se nám ani v deset večer nechtělo končit.

Večer jsme si prodloužili u oddílových zpěvníků, kdy hrál Dib, Miška a Vlk na kytaru, Lucka doprovázela na flétnu. K tomu dobrý čaj, který připravili kluci v kuchyni v čele s Marcelem a současně také připravili večeři na sobotu. Také za námi přijeli čtyři vedoucí ostravských Čmoudíků, aby si užili sobotních běžek.

Sice hlásili horší víkendové počasí, ale my jsme se ráno probudili do pěkného dne, takže jsme posnídali, nachystali si tousty do svačin a po deváté jsme vyrazili na běžky. Většina kluků nebo holek na nich stála poprvé, tak jsme se domluvili, že budeme spíše trénovat, abychom si

běžecké lyžování neznechutí. Došli jsme pěšourem ke stadionku, nedaleko rozhledny v Nové Vsi, kde jsme si říkali, co je potřeba a jak dělat, oběhli pár koleček a pak se vydali směrem k Mravencovce, pak stopami nad Karlovem a zpět k rozhledně. I nejmladší Čenda, Jáchym, ale i další, kteří byli poprvé, došli v pohodě a měli radost, že svých asi jedenáct kilometrů ušli. My starší víme, že se dá chodit více, ale pro začátek to bylo akorát, navíc když se začalo kazit počasí.

Na chalupě pak bylo veselo a hlavně teploučko a ještě více nás rozehtl kuřecí vývar, který byl připraven již v pátek. Chvilka odpočinku a kluci již brali pytle a na stráni pod chalupou jsme vyjezdili dvě dráhy, na kterých jsme ve sněhu řádili až do sedmé, do super večere. Pečené kuřátko, mňam. Večer jsme hráli známou hru

Sochy, kterou vedl Méďa a pak zase až do jedenácti s kytarami zpívali. Šli jsme spát s domluvou, že ráno opět v devět vycházíme na běžky na stadion, ale....

Počasí rozhodlo. Od rána víchr a nevlídné počasí, které vyhodilo v širém kraji elektrinu, takže od noci netekla voda, nesvítlo se a ráno vychladlo i topení. Nám to však nevadilo, neboť vánočka a kakao bylo, z napadaného sněhu se dal postavit velký sněhulák. Když se zase dalo jezdit, bylo potřeba se vždy zajít schovat do chalupy ohřát a napít horkého čaje. My starší jsme zase přemýšleli, jak bez vody uklidíme, umyjeme nádobí a vytřeme. Všechno dobře dopadlo. Kolem jedenácté vše opět naskočilo, mohli jsme uklidit. Po poledni jsme vyrazili dolů do Dolní Moravice k autobusu, který nás zavezl k vlaku do Bruntálu.

Byla to moc prima zimní oddílová výprava, sice v malém počtu, ale možná o to lepší! Všichni jsme si vzájemně vyhověli a dobře se bavili. Více takových. Už při odjezdu jsme si s panem majitelem dohodli další termín.

*Tom Weicht,
TOM Kadao, Opava*

Kralupská Uzlařská regata 2022

V sobotu 19. února 2022 se uskutečnil 26. ročník Uzlařské regaty. V klubovně nás uzlovalo 36. V doprovodných soutěžích – uzlování poslepu – zvítězil Jan Vejrosta, v play off pak Bára Vaňáková.

V hlavní soutěži pak mezi nejmladšími zvítězila Linda Bínová před Nicol Mancírovou a Veronikou Slabou, v prostřední kategorii (11-14 let) Eliška Sodomková před Eliškou Beranovou a Májou Vaňovou. V kategorii 15 let a starší si prvenství odnesla Klára Buncová před Bárou Vaňákovou a Janem Vejrostou.

Držitelkou putovního poháru se časem 18,25 vteřiny stala Klára Buncová. Potěšilo, že uzlování zvládají všichni a občasné chyby nejsou dány neznalostí, ale jsou „daní“ za snahu o co nejlepší čas

*Zdeněk Vejrosta,
TOM Vltavský paprsek,
Kralupy nad Vltavou*

Mikešovo nožobraní

...řízný a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

Elipt z Mikovu

Loňskou novinkou firmy Mikov je zavírací nůž pojmenovaný Elipt. Prototyp představila firma již v roce 2017 na výstavě IWA v Norimberku. Při testech se však ukázalo, že nůž má vady bránící dlouhodobému používání, nůž bylo nutno od základu přepracovat. Elipt je zástupcem Mikovu v kategorii EDC (Every day carry), tedy nožů každodenního použití. Z této kategorie je třeba Ontario RAT-1 nebo Real Steel Sea eagle.

Dolnošpičatá čepel Eliptu z nástrojové oceli D2 o tvrdosti 60-63HRC uložená na kuličkových ložiskách má klínový výbrus. Je vybavena flipperem, jehož pomocí lze nůž otevřít jednou rukou. V otevřeném stavu flipper funguje jako záštita zabraňující sklouznutí ukazováku na ostří. Zároveň je u hřbetu čepele podlouhlý otvor umožňující otevření nože v rukavicích. Povrch čepele je matný díky úpravě stonewash. Při tomto způsobu povrchové úpravy jsou čepele omílány ostrými kamínky v otáčejícím se bubnu podobně jako v pračce.

V otevřeném stavu je čepel jištěna pojistkou typu linerlock, tedy plíškem, či planžetou, který je potřeba před zavřením čepele odklonit ke střence. Příločky jsou zhotoveny z oceli, samotné střenky pak výrobce vyrobil z modře eloxovaného duralu. Na střenkách je klip pro zavěšení nože za okraj kapsy. Klip je možné mít upevněný na pravé i levé střence, podle toho zda bude nůž nošen v pravé či levé kapse. Stejně jako naprostá většina nožů v kategorii EDC jsou i díly Eliptu spojované šroubky a ne napevno nýtované. Díky tomu lze nůž i v domácích podmínkách zcela rozebrat a perfektně vyčistit.

Běžné řezání prutů nebo výroba chlupatého dřívka na podpal se snad ani nedá

s tímto nožem nazvat práci, neboť to šlo skoro samo. I přes mírný hendikep, způsobený tvarem čepele si nůž poradil s krájením masa a cibule na kuchyňském prkénku. Při vykostování kuřete je nutno si opravdu dobře hlídat špičku čepele, ale zvládnete to také. Krájení pečiva je opět bez problémů a při vykrajování na čtvrtky nakrájených jablek se ukazuje úzká špička jako jasná výhoda. Alespoň ze začátku není vhodné tímto nožem rozřezávat například balení nápojů, balených v PET láhvích, v obchodě. Špička dokáže projít láhví dřívě, než řeknete zhotovitel obuvi (dříve švec).

Závěrem podotýkám, tento nůž patří spíše do rukou dospělých než dětských. Cena na E-shopu výrobce 2070 Kč. Podobné nože, velice kvalitně zpracované, se dají pořídit i za tři pětiny ceny požadované Mikovem.

Jiří Lukeš-Mikeš

Míry a váhy:

Zavřený nůž:	120 mm
Délka čepele:	95 mm
Šířka čepele:	26 mm
Tloušťka čepele:	3,2 mm
Hmotnost:	54 g

Z ČINNOSTI Klubu českých turistů

Pozvánka do Bieszczad

Od roku 2016 se turisté ze zemí V4 scházejí na mezinárodním srazu. První sraz byl v Beskydech, v roce 2017 jsme se sešli ve slovenské Duchonke, v roce 2019 v maďarském Kismáros a pořádání srazu 2021 tedy patřilo Polsku. Bohužel koronavirus rozhodl jinak, takže sraz v pohoří Bieszczady se bude konat o rok později, od 7. do 11. září 2022.

Pořadatel srazu, Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, působí pod současným názvem od roku 1950, ale navazuje na Towarzystwo Tatrzańskie, existující od roku 1873. Obdobně jako Klub českých turistů se stará o organizovanou turistiku ve všech jejích podobách, o ochranu krajiny a turistické značení. Má přibližně 70 tisíc členů v téměř třech stovkách oddílů.

Pohoří Bieszczady patří k východokarpatské oblasti Poloniny v Beskydech. Pohoří, česky zvané také Bukové hory se rozkládá na území Polska, Slovenska a Ukrajiny. Dosahuje výšky nad 1400 metrů, nejvyšší vrchol na polské straně je 1346 m vysoká Tarnica. Na území pohoří se rozkládá Bieszczadský národní park, jeden z dvaceti tří polských národních parků. Správa národního parku sídlí v Ustrzykach Górnych, které budou také centrem mezinárodního srazu.

Pořadatelé srazu zajišťují pro účastníky ubytování chatkách, v ubytovně nebo hotelu, možné je i stanování. Pro všechny účastníky nabízejí i stravování, tedy snídaně a večere v centru srazu a obědový balíček. Program srazu je tradičně pestrý: Pěší túry jsou čtyři různých obtížností, v délkách od 14 do 20 km, na start vždy účastníky doveze autobus, samozřejmě je služba průvodce. Jedna z tras obsahuje jízdu turistickou úzkokolejkou. Samostatný autobusový zájezd vede do Muzea národního parku, Parku miniatur a Centra ekumenické kultury, zahrnuje i krátkou procházku po koruně přehrady na Sanu. Pořadatelé připravili i cyklistické vyjíždky, ale na rozdíl od minulého srazu v Maďarsku nezajišťují zapůjčení kol. „Rowery“

si tedy všichni zájemci o cyklovýlet musí přivést vlastní.

V podhůří Bieszczad je na řece San přehrada, nad kterou se rozkládá Solińské jezero, s rozlohou 22 km² jedna z největších přehradních nádrží v Polsku. Na břehu přehrady je několik rekreačních středisek a také středisek jachtingu a vodní turistiky. Polští vodní turisté využívají k plavbám po jezeře deblkajaky, takže pro české vodáky bude účast na vodácké části programu většinou premiérou na nezvyklém plavidle. Na našich řekách jsou dvoumístné kajaky naprostou výjimkou, převažují kanoe nebo singlkajaky.

Pro „fajnšmekry“ je připraven ještě jeden přesunový prostře-

dek, mezi českými turisty také méně využívaný. Je jím **kůň**. Vyjížďka na koních v okolí hřebene Otryt určitě bude patřit k vrcholným zážitkům. Je samozřejmě dražší než pěší nebo vodní turistika, ale umožní tu nejkrásnější vyhlídku na krajinu, vyhlídku ze sedla koně. Je určena těm, kteří s jízdou na koni už mají nějaké zkušenosti.

Protože doprava do místa srazu veřejnou dopravou je velmi komplikovaná, nabízí Klub českých turistů společnou dopravu autobusem z Ostravy. Odjezd je ve středu 7. 9. dopoledne. Protože pořadatelé srazu požadují přihlášky prostřednictvím ústředí KČT do konce května, je nutné se přihlásit na Klubu českých turistů do 15. 5.

Všichni doufáme, že sraz nebude ovlivněn válkou. Ustrzyki Górne leží jen pár kilometrů od ukrajinských hranic a musíme si jen přát, aby byl psychopatický agresor včas zastaven.

Mojmír Nováček a Petr Teringl

**Polskie Towarzystwo
Turystyczno-Krajoznawcze**

KČT a pomoc Ukrajině

Na tomto místě měl být krásný článek o zimní turistice, zimním srazu, zimní přírodě a zimním táboření. Ovšem v situaci, kdy statisíce ukrajinských mužů opustilo rodiny a žijí v mrazu v lesích, často jen s letním spacákem, ale zato s útočnou puškou brání svoji vlast, nezbyvá než uveřejnit článek jiný, se smutnou tematikou.

Ani turisté se nemohou vyhnout problematice války na Ukrajině a musí k situaci zaujmout stanovisko.

Výzva předsedy KČT ohledně situace na Ukrajině

Milí turisté, oslovuji vás v politicky a ekonomicky extrémně pohnuté době, kdy jen před pár dny došlo pro každého racionálně a demokraticky smýšlejícího člověka k překvapivému, nepochopitelnému, bezprecedentně amorálnímu a odsouzeníhodnému činu – napadení suverénního, svobodného, demokraticky fungujícího a rozvíjejícího se státu v pozici Davida agresivním Goliášem, toužícím rozvrátit stabilitu a prosperitu evropských zemí, EU i celého západního světa. Nežijeme ve vzduchoprázdnu a Ukrajinci nyní vedou boje a čelí agresí ze strany Ruska nejenom za sebe a svoji zemi, ale i za naši svobodu. Vyzývám a prosím vás – podpořte v maximální možné míře obyvatele Ukrajiny, a to jakýmkoliv pro vás dostupným způsobem! Za vaši podporu lidu Ukrajiny vám předem děkuji.

*Vratislav Chvátaľ,
předseda KČT*

Můj názor na válku Rusko-Ukrajina

Válka je podle mě největší zlo, které může existovat. Jako jed se šíří našimi myšlenkami a přivádí nás k strachu, utrpení a úzkosti. Je naprosto normální, že

soucítíme s těmi, koho válka nejvíc zasáhla. Mnohem důležitější však je si uvědomit, co pro ně můžeme udělat kromě toho, že s nimi soucítíme. Proto jsem všem deseti pro to, aby každý aspoň nějak přispěl k pomoci Ukrajině. Budme silní a nenechme naši mysl a duši zasáhnout válkou víc, než je to nezbytné.

Chtěl bych taky dodat ze své zkušenosti, že Ukrajinci nejsou jediní, koho válka silně poznamenala. Říká se, že Rusko zavinilo válku. To je omyl. Válku zavinila skupinka lidí v Kremlu, kteří se rozhodli za všechny obyvatele bez ohledu na jejich názor. Teď kvůli vině těch několika málo lidí tisíce Rusů hledají, kam se přestěhovat a utéct před válkou. Vyzývám proto všechny, aby brali ohled nejen na Ukrajince, ale i na Rusy.

Nikdo nemá možnost se rozhodnout, kde se narodí. Proto je nesmyslné obviňovat Rusy jenom kvůli tomu, že se narodili na území Ruské federace. Sami za to nemůžou.

*Fedor Maximov,
TOM Viking, Praha*

Jarní sluníčko svítí na Ukrajinu

KČT Oblast Praha zahajuje každoročně seriál pochodů Prahou turistickou pochodem Zajarním sluníčkem. Letošní Sluníčko bylo 19. března a výbor pražské oblasti jednomyslně rozhodl, že celý výtežek z tohoto pochodu bude věnován na podporu válkou ničené Ukrajiny.

Trasy směřovaly ze tří míst Prahy: z Ládví, z Veleslavína a okružní z holešovického Vystaviště, kde byl cíl všech tras. Náš oddíl připravil a startoval devítikilometrovou trasu z Veleslavína, která vedla historicky a architektonicky zajímavými částmi levobřežní Prahy.

Když jsme odstartovali poslední pochodníky, vydal jsem se na trasu také sám. Začátek trasy vedl do Střešovic ulici, která byla kvůli opravě havárie vodovodu bez aut, tedy mimořádně klidná. Potkal jsem tam dva mladé muže, vlastně ještě kluky, mladšímu bylo teprve čtrnáct. Jejich první otázka v ukrajinštině byla na směnárnu, ale po chvíli jsem pochopil, že vlastně ani nevědí, co hledají. Před několika dny se dostali do Prahy, nyní sice žijí na ubytovně, ale nemají co dělat. Tak jsem je pozval, ať si se mnou projdou trasu pochodu. Vyprávěli o válce, o tom, že každý z nich žil jinde, starší v okupované Luhanské oblasti, že se poznali během útěku ve Lvově, že jim trvalo osm hodin překročit hranici do Polska a teprve potom začali cítit naději na normální život.

Prošli jsme spolu většinu trasy, pověděl jsem jim o zajímavostech této části Prahy, o Klubu českých turistů, oni naopak mluvili o svých plánech na sportování nebo i na studium v Praze. Přes hrůzu, která primárně způsobila toto setkání, byla procházka velmi příjemná.

Také výsledek celého Jarního sluníčka byl bezvadný. Zúčastnilo se ho 300 lidí, pořadatele nepočítaje, několik dětí v kočárku a několik psů. Na podporu Ukrajiny se vybralo více než 12 tisíc korun.

*Petr Teringl,
místopředseda KČT Oblasti Praha*

Pozvánka do vesmíru jménem Astrobus

Člověka vždy lákal tajemný a vzdálený vesmír a zvláště děti, se svojí touhou poznávat, mají astronomii ve velké oblibě. Proto Štefánikova hvězdárna již několik desítek let jezdí s dalekohledy a projekční technikou na dětské letní tábory nejen ukazovat zájemcům oblohu, ale také povídat o zajímavostech naší Sluneční soustavy i vzdáleného vesmíru.

A jak taková návštěva vypadá?

Pracovníci hvězdárny přijíždějí do tábora kolem 17. hodiny. V případě předchozí telefonické domluvy je možné dobu příjezdu upravit. Pokud to počasí dovolí, program je zahájen pozorováním Slunce.

Večerní program začíná přehledovým povídáním na astronomická témata a následnou besedou. Povídání je přizpůsobeno věku dětí, po domluvě je možné ho zaměřit na určité téma. Tím se i vyplní doba, než se setmí a je možno za jasného počasí vyrazit pozorovat noční oblohu. To znamená Měsíc, planety, dvojhvězdy, hvězdokupy, mlhoviny i galaxie, a to dle toho, které objekty se právě na obloze nacházejí.

V případě špatného počasí je pozorování Slunce nahrazeno pozorováním pozemských objektů, místo večerního pozorování nabízíme prodloužení besedy a promítání astronomických filmů i pohádek.

Po skončení programu, které závisí především na zájmu a věku dětí, zůstávají pracovníci v táboře až do rána, neboť druhý den ve většině případů pokračují do

dalšího tábora. Je tedy nutné jim poskytnout nějaké přístřeší, např. stan.

Před odjezdem Astrobusu je možné ještě pozorovat Slunce, například pokud se pozorování kvůli špatnému počasí neuskutečnilo v příjezdový den, a děti si též mohou zakoupit astronomické pohlednice, publikace nebo pomůcky pro první samostatná pozorování.

Astrobus je plně vybaven technikou včetně elektrocentrály, může tedy zajet i k táborům, které nejsou vybaveny elektrickou přípojkou. Podmínkou však je, aby se automobil s technikou mohl dostat alespoň do těsné blízkosti tábora.

Cena akce zohledňuje počet dětí na táboře. Pro nejmenší tábory s maximálně 25 účastníky programu je cena 3 600 Kč, pro větší tábory se pak navyšuje.

Vzhledem k charakteru akce je potřeba zajistit co nejmenší přejezdové vzdálenosti mezi tábory. Proto si tábor neurčuje přesné datum, kdy Astrobus přijede. V předběžné přihlášce zasílá datum konání tábora s vyznačením nevhodných termínů. Koncem května, kdy končí příjem přihlášek, je vytvořena trasa a začátkem června je táborům rozeslán potvrzující e-mail s konkrétním datem příjezdu.

Objednávky a informace je možné vyřídít na telefonním čísle 257 320 540 nebo e-mailem na adrese astrobus@planetum.cz.

*RNDr. Tomáš Prosecký,
vedoucí Štefánikovy hvězdárny*

Co bylo v kusu ledna, únoru a březnu 2022

■ Parta tomíků z pražských oddílů Světlušky a Táborníci doprovázená kamerou Michala Merhauta-Chroštího a náčelníkem spolku Tomášem Novotným vyrazila za novým ministrem školství, skautem Petrem Gazdíkem. Ten je přijal v paláci v Karmelitské ulici v roušce, vlídně - a měl na ně vyhrazenou příjemnou půlhodinku. Vznikl rozhovor pro náš web a pro sněm. Pan ministr mimo jiné slíbil, že oddělení mládeže na jeho ministeriu bude znovu povýšeno na odbor.

■ Vyšel Albert, barokní detektivka z pera polonisty Karla Olivy staršího.

■ Rada vzdělávání vedená Standou Praisem vydala svůj plán bezvadných a potřebných výchovných akcí pro tomíky a jejich přátele.

■ Roztocké ústředí poslalo do světa online Kalendárium.

■ Vráta Jagla se rozhodl žít mezi hořci ještě více a intenzivněji a vytapetoval si automobil hořcovou látkou z dílny Zlatých šípů.

■ Vedení spolku se na několika online schůzkách měnilo s tím, zda riskovat okamžité promoření a uspořádat sněm plánovaný na konec ledna. Nějakou dobu to byla remíza, ale nakonec jsme **sami rádi museli uznat**, že opatrnost je matka moudrosti. Ústředí zosobněné v této věci hlavně Ondrou Mánekem zamáčklo slzu, odvolalo vše domluvené a chystalo se na další maraton příprav, dohadů, ladění, připomínání a uprošování.

■ Česká rada dětí a mládeže zkoumala, jak moc zasáhne naše oddíly úřední buzerace kolem tzv. výpisu skutečných majitelů a vyzkoumala, že možná jen trošku. A to tehdy, když si úředníci všech stupňů uvědomí, kvůli čemu tenhle předpis vznikl a že holding je něco jiného než turistický oddíl mládeže.

■ Jirkovští tomíci rozvinuli nad svými hlavami novou oddílovou vlajku s hořcem.

■ Ondřej Mánek a Tomáš Novotný se pídili po tom, kde udělat odložený sněm, když v původní prostoru Městské knihovny v Praze to už nejde. Rudolfinum bylo krásné, ale ztvířil prostor duchovní a levnější, totiž Emauzy.

■ Správce chatiček v Broumově pan Víšek chutě zorganizoval výměnu podlahy a ústředí ho za to velmi vlebilo.

■ V Kralupech, **světovém centru turistických závodů**, proběhla úspěšná a radostná Uzlařská regata.

■ Tomíci si mohli koupit překrásné deštníky s hořcem.

■ Anežka Klabanová a Tomáš Novotný vyhodnotili soutěže ke třicetiletí spolku tomíků. Měli pak nějakou dobu společné tajemství: **jen oni věděli**, kdo se vznese do výše nad česká města a roztomilé vesničky, ano i nad naše základny, kdo se ponoří do modravých hlubin mezi murény, úhořovce, barakudy a jiné potvory, kdo půjde za kulturou a kdo si oblékne skvostnou spolkovou mikinu s příležitostným tiskem.

■ Táborové školy se zaplnily. Česká ihned, přičemž **bytelné a nezpochybnitelné** místo tam měla oddílová mládež Jury Kindury, na kterou se vloni nedostalo. Moravská se pak plnila o fous déle a možná na ní ještě tu a tam místečko zbývá.

■ Zdeněk Šmída a jeho parta rozhodli, že po tříleté pauze pozvou do České Lípy zase Járu Cimrmana, takto na divadelní festival.

■ Virus slábl a oddílových výprav a schůzek chvála Pánu přibývalo.

■ Červenokostelečtí Kadeti uspořádali skvělý festival Expediční kamera, proti kterému jsou Karlovy Vary jen...no zkrátka se jim to povedlo.

■ Beroun se registrací dalšího oddílu proměnil ve středočeskou velmoc tomíků a okolní skauti zneklidnili.

■ Když navíc vyšlo najevo, že TOM Trilobit vedený Klíštětem a Chroštím sídlí v znovicirované márnici, rozjela se do Berouna i BBC.

■ Židli po Martinu Barešovi, který pracoval pro tomíky jako ekonom pět let a který na to prý **nikdy nezapomene**, obasadila odhodlaně Václava Hrabáková.

■ Východočeští Kadeti spluli zimní Úpu a moc se jim to líbilo.

■ Joe Kuna z Tanvaldu oslavil v dobrém zdraví 79. narozeniny a anoncoval, že jeho milovaná klubovna a noclehárna bude nějakou dobu zavřena kvůli rekonstrukci.

■ Rusko přepadlo bez důvodu Ukrajinu a putinovský zločinný režim začal systematicky ničit města a vesnice, zabíjet civilisty, děti nevyjímaje. Svět ustrnul v hrůze a slova došla i českým příznivcům a dlouholetým omlouváčům či pochlebovačům kremelského válečného zločince, ať už sídlili v Hradě, v různých institutech či byli porůznu rozseti po vlastech českých a moravských.

■ Tomíci, stejně jako skauti a stovky dalších spolků a desetitisíce dobrých lidí z celé republiky začali pomáhat exulantům, kteří ve velkém přicházeli do Česka a potřebovali jídlo, šaty, dobré slovo a střechu nad hlavou.

■ Mára s Donkym odvezli třetí den války na ukrajinsko-polskou hranici dvě do-

dávky humanitární pomoci, a nastartovali tak symbolicky nekonečný seriál pomoci všeho druhu, se kterou mohl a může přispět náš spolek. Jedni zveřejnili metodiku, jak mluvit s ukrajinskými dětmi, jiní přivezli pračku pro vybavení bytů pro běžence, další poslali peníze, přivezli jídlo či pomáhali učit naše nové spoluobčany česky.

■ Anežka Klabanová pilně vše zveřejňovala na fejsbuku a domlouvala též ubytování v dubickém Domečku s krajskými hasiči.

■ Uherské Hradiště si krátce po zahájení války pronajala právnická firma a ubytovala v něm několik exulantských rodin. Zdeněk Šmída uvedl do dubického Domečku desítku žen a dětí z napadené Ukrajiny, Pavla Skotnicová nabídla pro ubytování na několik týdnů základnu ve Frýdlantu nad Ostravicí.

■ Roztocké ústředí se změnilo v překladiště praček a lednic a také povlečení, to když začalo spolupracovat s místní skupinou na pomoc běžencům. Ondra a Lukáš občas odvezli na hlavní nádraží omalovánky pro čekající děti uprchlíků a náčelník chutě stěhoval postele všude tam, kde byli lidé ochotni ubytovat nešťastné Ukrajince.

■ Na tomíky vyjekl po dvou letech znovu Funtom a věřil, že naláká mladé i starší tomíky na prodloužený květnový víkend do Svitav, na podnik víc než skvělý.

■ Myšáci z Liberce se během výpravy do Sloupu nabídli, že shrabou listí a pomohou tím svému drahému spolku a také panu Benešovi.

■ Jiří Homolka, správce Polany, sháněl šikovného člověka, který doživající střechu na tamní základně vymění za novou, lepší.

■ Vratislav Chváta, šéf KČT, napsal náčelníkovi tomíků, že už nebude kandidovat na předsedu klubu - a že se tím pádem nezúčastní výročního sněmu tomíků.

■ Zdenka Formánková z Poděbrad a její tomíci připravili pěknou výstavu o historii poděbradské turistiky.

■ Porada vůdců skautů, tomíků, pionýrů, woodcrafterů, Ymca či České tábornické unie se při svých online zasedáních vymezila proti tzv. specifickým aktivitám, které zavedlo ministerstvo školství do naší běžné činnosti a které jsou podle mnohých zbytečným dokazováním dokázaného, totiž užitečnosti našich spolků pro republiku.

■ S menší intenzitou se po půlroce znovu roztočil Kolotoč nápadů.

■ Na sněm se přihlásilo cca 130 účastníků ze 75 oddílů, k tomu asi dvacítká hostů. Svoji přítomnost potvrdil i host nejváženější, šéf Senátu Parlamentu ČR Miloš Vystrčil.

■ Na volební konferenci KČT se - pro mnohé překvapivě - stal novým šéfem klubu Jiří Homolka. Blahopřejeme!

1. března je oslavil bývalý vedoucí tanvaldských tomíků a jeden z držitelů Stříbrného hořce Josef „Joe“ Kuna. Energický a vždy usměvavý Joe je, jak z fotografie sami vidíte, stále aktivní a posílá psaní:

„Turistika mě pochopitelně drží dál, nyní na běžkách a v létě na kole. Místo dětí teď vodím turistické důchodce, či spíše důchodkyně. V letošním roce budeme přistavovat naši klubovnu „Tomka“ v Tanvaldě u rozvodny, kterou jsme jako TOM Zálesák opustili a dospělým z KČT je malá. Tímto chci oznámit, že letos do podzimu nebude možné ubytovat větší skupinu tomíků. Stavba má být dokončena do konce října. Jako její určený správce vás budu informovat.

S přátelským pozdravem,
Kuna Joe Pepa

Smutný obrázek uplynulých i současných dní. Sbíráme humanitární pomoc pro nešťastnou Ukrajinu. Přátelé, díky vám všem, kdo jste se jakkoliv zapojili!

Tomík č. 122,
duben 2022

Časopis turistických oddílů mládeže.

Vydává Asociace TOM ČR
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.

Tel. 220 910 460, 220 910 314

mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@t-a-tom.cz,

www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili: Jiří Chour,

Tomáš Novotný,

Denisa Stanislavová, Petr Balcer,

Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Michal Horák

ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář.

Náklad 800 výtisků.

Vydání tohoto čísla podpořil

Klub českých turistů.

**Uzávěrka příštího
čísla je již
20. května 2022**

**Děkujeme Haně Lebbing,
vedoucí TOM 20902 Úhlava,
která v loňském roce pod-
pořila asociaci darem ve
výši 20 000 Kč.**

Emauzy, duchovní místo s pohnutou historií a nelehkým osudem. Místo našeho letošního sněmování. V chvatu dní nebyl čas zmínit se o nich podrobněji v tomto Tomíkově. Napravíme to příště.

FunTOM

Svitavy 19. – 22. 5. 2022

Čtyřdenní festival pro všechny tomíky od 16 let nahoru.
Zajímavé workshopy, inspirativní osobnosti, tržiště nápadů,
adrenalinová hra, dobré skutky a parádní koncert!

Bud'te u toho i s vaším oddílem!
Registrujte se na www.fun-tom.cz

Veverk Joachym a gravitace

